

Strážnické střípky

Už jen pár dní zbývá do otevření strážnických bran a zahájení 70. ročníku Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice a 33. ročníku Dětské Strážnice. Představujeme poslední část pořadů, které se až na jednu výjimku konají mimo festivalová pódia.

Specifické postavení v programové struktuře má **Domovina** (so 18.00), pořad národnostních menšin žijících v České republice. V této době, kdy se ve větší míře setkáváme s problematikou uprchlíků, je více než potřebné poznávat kulturní tradice etnických menšin. Věříme, že toto poznávání nás přivede k toleranci, nebo při nejmenším alespoň k neodsuzování a zjednodušování problematiky. Autor Jan Krist pořad přibližuje: *„Lidové tradice národnostních menšin náležejí zcela nepochybně do oblasti tradiční lidové kultury celé naší země. Přestože převaha našich občanů, téměř 95 %, se hlásí k českému původu, pomalu se zvyšuje počet příslušníků minorit. Některé z nich jsou v naší půdě zakořeněny už řadu staletí (Němci, Poláci, Židé, Romové, moravští Chorvaté), jiní zase pár generací (Slováci, Rusíni, Ukrajinci, Maďaři), další přicházejí po dobu několika posledních desetiletí. Ty k nám často přivádí snaha vylepšit si svou ekonomickou situaci. Obecně se dá říci, že většinou žijí dost rozptýleně, shromažďují se hlavně ve velkých městech a průmyslových centrech. Někteří se snaží sdružovat v různých spolcích a občanských sdruženích. Pociťují totiž potřebu setkávat se se „svými“, bavit se rodným jazykem a slavit spolu své svátky a zvyky. To vše jim napomáhá udržovat kulturní tradice vlastního národa.“* Na Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici se diváci s národnostními menšinami setkávají od roku 1995 ve dvouletých cyklech. Letos je tomu tedy právě dvacet let, co se „Domovina“ uskutečnila poprvé. Pořad je realizován díky podpoře Ministerstva kultury.

Kostel sv. Martina ve Strážnici se stal oblíbeným místem pro pořady s duchovní tematikou. Když si v sobotu ráno přivstanete, odměníme vás hudebním programem **Vyšla Hvězda na kraj světa** (9.00). Posvátné písně ze sbírky Františka Sušila vybírali Hana a Jiří Petruš a Ludvík Běťák, kteří pořad přibližují:

„Oddíl označený jako ‚Posvátné‘ tvoří důležitou a ‚přednostní‘ součást Sušilovy třetí sbírky nesoucí název Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými. Právě z ní jsme při přípravě zvukového nosiče a tohoto pořadu vycházeli. Zahrnuje nejen legendy, tedy epické duchovní písně o životě svatých, ale také lyrické písně, které bychom dnes někdy možná ani mezi duchovní

nezařadili, lidé se v nich však k Bohu obraceli“. Ke spolupráci se sešlo na sedmdesát zapálených a obětavých lidí, pěvecké sbory, sólisté a několik muzikantů. Vznikla tak nahrávka a pořad, které připomínají a znovu přivádějí k životu starobylé písně k oslavě Boha – kéž rozeznívají srdce i hlasy posluchačů.

Loni poprvé se v programové nabídce objevil celodenní pořad **Gastro vitae aneb Dobré jídlo, dobré pití prodlužují živobytí** (so 10.00 – 19.00). Pořad přibližuje tradiční gastronomii, upozorňuje na zapomenuté recepty a nabízí ochutnávku desítek jídel našeho venkova – od těch nejskromnějších až po obřadní a náročnější jídla, všelijaké pití a dobroty ze Slovácka. *„Jsme velmi potěšeni, že se tradiční jídlo a pití z našeho kraje setkala loni s velkým zájmem. Proto v rámci jubilejního roku v příjemném zákoutí Purkrábky ‚Pod Šancama‘ nabízíme společně s hospodyňkami, pekařkami, kuchtíky i cukrářkami malou ochutnávku toho, co zachovaly staré receptáře na moravsko-slovenském pomezí. Jednalo se o velmi skromnou, ale promyšlenou vyváženou stravu, která v plynutí církevního roku respektovala čas půstu v kontrastu s dny hodování a svátkování. Vždy plnohodnotně využívala a zužitkovávala dary úrody jednotlivých ročních období, která reprezentovala tradiční obyčejná jídla v kontrastu se stravou obřadního charakteru v čase svátečních dnů,“* doplňuje autorka Romana Habartová. V 11.00 a 15.00 bude součástí pořadu i komponovaný program.

V budově zámku se můžete zastavit ve **festivalovém kině televize NOE** (so 10.00 – 18.00). Nabídne setkání se zajímavými lidmi prostřednictvím pořadů, které odvysílala. Setkat se v nich můžete s Janem Kristem, Františkem Okénku, Jaromírem Nečasem nebo Jindřichem Ondrušem. Zavzpomínat můžete na Jaroslava Štiku, Luboše Holého, Moarcha „Miška“ Eveny či Jana Rokytu staršího.

Na závěr jsme si nechali pořad, který nás ze současnosti vede do minulosti a hledá kořeny strážnických slavností. Nenechtejte si ujít **Vzpomínku na Slávka Volavého** (so 11.00 a 14.00) v budově zámku. Tento pořad není v dramaturgii festivalu mimořádnou událostí. Na Slávka Volavého vzpomínáme už víc než deset let vždy v předvečer zahájení festivalu při tichém, skromném, ale vždy pěkném setkání u jeho busty před strážnickým zámkem. Autoři Vlasta Ondrušová a Karel Pavlišťík doplňují: *„Na*

PhDr. Vítězslava Volavého, prvního ředitele a budovatele Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici, především však legendárního strážnického primáše budeme vzpomínat i letos. Tentokráté – díky kulatému výročí festivalu, s nímž byl osudově spjat – nikoli u busty před zámkem, ale v zámku, v krásném prostředí expozice nástrojů lidové hudby. Z množství námětů k dnešnímu vzpomínání jsme vybrali ty, o nichž věříme, že tak jako zaujaly nás, zaujmou i vás. Třeba to, jak se z nestrážničana rodem stal věhlasný strážnický primáš, jakou stopu zanechal v hudebním životě Slovácka i této země a v jakých rukou je jeho primášské dědictví.“ Hrát bude Cimbálová muzika Strážničan s primášem

Vítězslavem Pálenským, vnukem Slávka Volavého. K textu přikládáme archivní snímek legendárního strážnického primáše se zpěvačkou Maryškou Procházkovou.

K bohaté historii festivalu patří i sbírka plakátů ke slavnostem. Mezinárodní folklorní festival Strážnice má od svého vzniku každoročně **grafický plakát**. Dokud byl dostatek plakátovacích ploch a existovaly výlepové služby, byl doplněn plakátem textovým s podrobným programem. Vlasta Ondrušová, místopředsdkyně programové rady, přibližuje historii i současnost plakátů a výzdobu festivalu:

Dá se říci, že plakáty jsou za sedmdesát let průřezem vývoje výtvarného umění v naší zemi. Byly zadávány už v prvních ročnících několika výtvarníkům a byl vybrán jeden z nich. Podobná praxe byla až do 80. let 20. století, ale návrhy byly předkládány a honorovány prostřednictvím DÍLA – Českého fondu výtvarných umělců. V tomto století jsou návrhy zadávány několika způsoby – oslovením výtvarníků nebo uměleckých škol. Plakáty jsou dílem mnoha významných výtvarných umělců. Byli jimi například Karel Beneš, Kornelie Němečková, Dagmar Kučerová, Vladislav Vaculka, Magdalena Říčná, Josef Flejšar, Karel Novák, František Bezděk, Vladimír Vašíček, Aleš Černý, František Hudeček a další. Několik ročníků mělo plakát fotografický, většinou dívky v krojích ze slováckých subregionů. Tyto plakáty byly ve velké oblibě, lidé si je rámovali a zdobili si jimi interiéry domů. Byla to totiž v té době nevídaná technická novinka. Zvětšit barevnou fotografii do takového rozměru bylo tehdy málo rozšířené. Letošní plakát graficky upravila Magdalena Říčná s použitím kresby Františka Cundrly, akademického malíře a rodáka ze Strážnice.

Stejně jako byly zadávány návrhy plakátů, byla řešena i výzdoba města a návrhy festivalových scén. Nejrůznější panely se vyráběly celé měsíce, aby byly po slavnostech uloženy do skladu, a příští rok se to celé opakovalo. V prvních ročnících festivalu však byla výzdoba zcela v rukou místních, byla velmi bohatá, plno slavobrán s incipity lidových písní, různé vtipné texty, hodně stromků vyzdobených papírovými růžemi a stuhami. Na výstavě k výročí je jedna fotka, která výrobu ozdob dokumentuje.

Naše tiskové zprávy o programu Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice 2015 jsme otevřeli **pozváním Jana Krista**, ředitele Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici a prezidenta festivalu. Citujeme: *„Pro mne osobně, stejně jako pro spoustu mých folklorních známých, ale také pro většinu muzikantů, zpěváků a tanečníků, jsou ‚strážnické slavnosti‘ především každoročně se opakujícím svátkem. Příležitostí setkat se ve Strážnici s přáteli, kteří jsou naladěni na přibližně stejnou vlnu a těší se na to, co mohou na festivalu uvidět a uslyšet, čím některé pořady rozšíří jejich znalosti a povědomí o našich lidových tradicích, stejně jako o tradicích jiných etnik. Většinou jsou to lidé, kteří jsou často sami aktivní a zanícení pro rozličné aktivity ve všemožných kulturních žánrech. A tak dovedou ocenit vystoupení jiných a vytvořit neopakovatelnou atmosféru ve festivalových hledištích.“* Celé znění pozvánky najdete na úvodu internetové stránky festivalu: www.festivalstraznice.cz

Sérii informací bychom rádi uzavřeli **vzpomínkou a poděkováním Ivo Frolce**, předsedy programové rady:

„Čas ubíhá velmi rychle a nejen já, ale i strážnický festival jsme zase o rok starší. Na rozdíl ode mne je však tento folklorní svátek stále pěknější a v dokonalé formě. I přes to, že mu je rovných 70 let. A aby také ne. Vždyť se o něj po celou tuto dobu staralo velké množství pečlivých opatrovníků zvučných jmen. Ať již autorů, nebo členů programové rady. Co všechno obnáší příprava pořadů, jsem začal poznávat v 70. letech v roli mladičkého inspicenta. Patřím již tedy k pamětníkům a k inventáři festivalu. S úctou mohu zavzpomínat na celou řadu osobností, bez nichž by

Strážnice nebyla takovou, jakou je. Na neskutečně aktivní Zdenku Jelínkovou či Hannah Laudovou, přívětivého Oldřicha Sirovátku, Josefa Tomše, mého tatínka Václava Frolce, bohatýrského Slávka Volavého, Bohuslava Beneše, vždy milého Jaroslava Juráška, Jana Miroslava Krista, Jana Rokytu a celou řadu dalších. S nimi se již bohužel nesetkáme. Zato mohu z celého srdce poděkovat všem současným kolegyním a kolegům za obětavost, pracovitost, vytrvalost i nezištnost, které věnují našemu festivalu v dramaturgicko-produkční radě, programové radě a jejím senátu, programových i organizačních štábech. Rovněž všem zaměstnancům Národního ústavu lidové kultury, jejichž práce a podpora je vysoce profesionální. No a našemu jubilantu Mezinárodnímu folklornímu festivalu Strážnice přeji do dalších několik set let všechno nejlepší a ať nám nadále přináší radost!“

22. června 2015, info@nulk.cz

Partneři festivalu:

hlavní mediální partner

Česká televize

mediální partneři

partneři festivalu

Festival se koná za podpory Ministerstva kultury

MĚSTO
STRÁŽNICE

MINISTERSTVO
KULTURY